

**RESULTATREDOVISNING 2010
STIFTELSEN FÖREMÅLSVÅRD
I KIRUNA**

Innehållsförteckning

Förord	2
STIFTELSEN FÖREMÅLSVÅRDS UPPDRAG	4
RESULTATREDOVISNING	6
Bevarande	6
Digital bild	6
Papperskonservering	8
Metallkonservering	10
Kunskapsuppbyggnad	11
Övriga mål och återrappporteringskrav	13
Styrelse	13
Personal, sjukfrånvaro och arbetsmiljö	13
Underskrift resultatredovisningen	15
Bilaga årsredovisning	

FÖRORD 2010

Arbetet med att koncentrera och effektivisera verksamheten till Kiruna avslutades under året vilket har medfört en påtaglig utveckling av Stiftelsen Föremålsvård. Verksamhetsfrågorna och samarbetet med våra uppdragsgivare har varit i fokus. Under en period medförde de ekonomiska ramarna det svårt att tillsätta vakanta tjänster inom vår konserveringsverksamhet, det gånga året är ett litet men betydelsefullt trendbrott när det gäller tjänstetillsättningar. Vi har en hög kompetens i vår konserveringsverksamhet och i vår digitala verksamhet. Vid avdelningen för metallkonservering har vi rekryterat två medarbetare som har sin konservatorsutbildning vid Göteborgs universitet. Vid avdelningen för papperskonservering har vi rekryterat ytterligare en medarbetare som har sin konservatorsutbildning från Finland och är i sin grundutbildning textilkonservator. Med den kompetensförstärkning som skett förs nu samtal med Historiska museet om att utvidga materialkategorierna mot till exempel textilier och keramik. En sådan utveckling avlastar Historiska museets vårdbehov samtidigt som kompetensen vid Stiftelsen Föremålsvård används optimalt. När det gäller digitalisering av fotografiskt material är behovet omätligt under överskådlig tid. Ska vi klara av att tillgodose det behov som finns hos våra centrala kulturarvsinstitutioner ser jag det som nödvändigt att vi ges förutsättningar för att utöka antalet medarbetare. En sådan utveckling bör sannolikt harmonisera med regeringens strategi för digitalisering, tillgång och digitalt bevarande. Vi besitter en mycket stor kunskap och vi har en nisch att fylla här och kan därför vara länk i kedjan i Riksarkivets uppdrag med samordningssektariat för digitalisering, digitalt bevarande och digital förmedling.

Samtidigt som vi alla är glada över att nya medarbetare söker sig till Stiftelsen Föremålsvård och Kiruna är jag bekymrad över att vi inte kan tillsätta alla tjänster. Våra uppdragsgivare har högt ställda krav och om vi ska säkerställa dessa krav fordras en fortsatt kompetenshöjning. Till stora delar är denna utveckling relaterad till de möjligheter vi har att tillsätta våra vakanta tjänster med duktiga och engagerade medarbetare. Om vi på ett professionellt sätt ska fullfölja vårt uppdrag måste vårt anslag de närmaste åren täcka verksamhetens kostnader. Om så inte sker finns risken att vi i framtiden inte fullt ut kan tillgodose våra uppdragsgivare behov. Det är inte enbart i anställningen av nya medarbetare som vi har fått ett trendbrott. Nu när verksamheten i Strömsund och Grängesberg har avvecklats har även resurser frigjorts för insatser i kompetensutveckling. Vi har haft möjlighet att tillgodose ett uppdämt utbildningsbehov i olika former och det är glädjande att så många av våra medarbetare visat intresse för utbildningssatsningar i olika former. Jag vill dock påpeka att det är av stor betydelse att våra medarbetare tar ett personligt ansvar för sin kompetensutveckling så att man tillsammans med arbetsgivaren kan bidra till vår utveckling. Jag vill i detta sammanhang lyfta fram det arbete vår personal utförde vid Historiska museet, där man har inventerat och besiktigt föremål som tidigare konserverats vid vår metallkonservering. Detta är ett mycket gott exempel på hur samarbetet kan fungera med våra uppdragsgivare.

Avgörande för vår förmåga att åta oss mer komplexa uppdrag ligger i att vi kan överträffa de förväntningar våra uppdragsgivare och att vi ligger i fas med IT-utvecklingen och de diskussioner som förs. För att säkerställa att vår verksamhet harmoniserar med vår omvärld har vi arbetat med att analysera, tydliggöra och utvärdera våra arbetsprocesser. Utgångspunkten i detta arbete har varit den dialog vi har med våra uppdragsgivare och de synpunkter vi inhämtat från dem. Därefter har vi i detalj beskrivit och tydliggjort våra arbetsmoment och därigenom hur vi arbetar med kvalitetsfrågorna. Vi har nu en bra överblick av de olika delmomenten från det att ett projekt påbörjas till utvärderingen sker av utfört arbete och kan på ett enkelt sätt korrigera eventuella brister i arbetet.

Ur den personalgrupp som anställdes i mitten av 1980-talet har den första medarbetaren gått i pension. Endast ett fåtal ur denna grupp har valt att avsluta sin anställning vid Stiftelsen Föremålsvård, den långa anställningstiden tyder på att man trivs med sitt arbete och Stiftelsen Föremålsvård som arbetsgivare. När det gäller området pension vill jag också i år kommentera Trygghetsavtalets möjlighet till pensionsersättning och särskild pensionsersättning, det vill säga rätten att erhålla pensionsersättning före 65 års ålder. TA-nämnden har beviljat en av våra tidigare medarbetare i Grängesberg särskild pensionsersättning. Beslutet innebär att berörd person är beviljad ersättningen till och med december 2013 vilket innebär en halv miljon kronor i kostnader för Stiftelsen Föremålsvård.

Enligt nu gällande regler i Trygghetsavtalet är Stiftelsen Föremålsvård ansvarig för kostnader som uppkommer i samband eventuella beslut i TA-nämnden fram till och med 2016, trots att personalen i Strömsund och Grängesberg sades upp i november 2008. Kostnaderna för Stiftelsen Föremålsvård kan i värsta fall bli en halv miljon kronor per år, kostnader som inte täcks av vårt anslag. Denna konstruktion anser jag inte harmonisera med en modern statsförvaltning och bör av förklarliga skäl ses över.

Då vår resultatredovisning innehåller information av projekt vilka benämns som externa uppdrag vill jag i detta sammanhang förtydliga informationen. Stiftelsen Föremålsvård har sitt uppdrag dels i sitt regleringsbrev som formulerar mål- och återrapporteringskraven. Men framförallt finns ändamålet med Stiftelsen Föremålsvårds verksamhet fastställda i våra stadgar. Riksarkivet, Kungl. biblioteket, Historiska museet och Riksantikvarieämbetet är de institutioner vi kallar huvuduppdragsgivare för vår konserveringsverksamhet. Dock har Riksantikvarieämbetet inte levererat material under ett antal år. I stadgarna framgår det även att dessa institutioner bildar en del av vår styrelse. Stiftelsen Föremålsvård grundar sin konserveringsverksamhet på att utföra vård och konserveringsarbeten på uppdrag av just dessa institutioner. Utöver nämnda institutioner och i måna av utrymme i verksamheten åtar vi oss externa uppdrag endast i begränsad omfattning. Vilka de externa uppdragsgivarna är finns beskrivna längre fram i resultatredovisningen under avdelningarna papper- och metallkonservering. Under 2010 har de externa uppdragen medfört en intäkt på 85 795 kronor - för bägge dessa avdelningar -. Motsvarande siffra för 2009 var 95 281 kronor. Då vårt uppdrag är tydligt reglerat har jag ingen ambition och inte heller styrelsens uppdrag att förändra verksamhetens inriktning och utöka de externa uppdragen. Jag vill påpeka att Stiftelsen Föremålsvård håller marknadsmässiga priser i de externa uppdragen, något annat vore fullständigt främmande för min del. När det gäller den digitala verksamheten finns inget utrymme av externa uppdrag på grund av arbetsbördan.

Jag vill avslutningsvis kommentera att regeringen i december beslutade om att förändra sammansättningen i vår styrelse genom att utse en ny styrelseordförande samt en delvis ny styrelsesammansättning. Jag vill i anslutning till detta tacka de avgående ledamöterna för det stora engagemang man visat och de många kloka tankar man bidragit med som medverkat till att utveckla Stiftelsen Föremålsvård.

Ulf Daunfeldt
Direktör.

STIFTELSEN FÖREMÅLSVÅRDS UPPDRAG

SFMV får sitt uppdrag från staten i form av regleringsbrev från Kulturdepartementet.

Övergripande mål och verksamhetsmässig indelning

Mål och återrappporteringskrav för 2010 avseende Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna

Riksdagen har beslutat om nya nationella kulturpolitiska mål (prop. 2009/10:3, utg.omr. 17, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:).

Regeringen beslutar att bilagda mål och återrappporteringskrav ska gälla för bidraget till Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna under budgetåret 2010.

De finansiella villkoren för Stiftelsens Föremålsvård i Kiruna bidrag redovisas i ett regleringsbrev till Kammarkollegiet, anslag 8:4 *Bidrag till vissa museer*.

Regeringens kulturpolitiska prioriteringar under mandatperioden är barns och ungas rätt till kultur, vården av kulturarvet samt förbättrade villkor för kulturskapare.

VERKSAMHET

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska i en resultatredovisning redovisa och kommentera verksamhetens resultat enligt följande indelning:

- bevarande,
- kunskapsuppbyggnad.

Bevarande

Mål

Målet är att Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska effektivisera och utveckla arbetet med vård och konservering av föremål samt vård och digitalisering av bilder och dokument.

Återrappportering

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska redovisa antalet konserverade och restaurerade föremål, antalet digitaliserade bilder och dokument samt antalet registrerade poster. Av redovisningen ska även framgå från vilka samlingar bilder och dokument kommer. Redovisningen ska vidare innehålla en förteckning över uppdragsgivare under året. Vidare ska använda metoder samt effekterna av verksamheten analyseras.

Kunskapsuppbyggnad

Mål

Målet är att Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna genom kunskapsuppbyggnad grundad på forskning och i samverkan med andra ska bidra till ny kunskap inom sitt ämnesområde. Särskilt avseende ska fästas vid samarbete med universitet och högskolor, skolor och museer.

Återrappportering

Resultatet ska redovisas och bedömas enligt kvantitativa och kvalitativa resultatmått. Redovisningen ska ge utrymme för jämförelser mellan olika verksamhetsår.

Övriga mål och återrappporteringskrav

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska redovisa antalet arbetsledare samt antalet anställda med lönebidrag inom ramen för Kulturarvs-IT.

Uppdrag

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska samråda med Riksantikvarieämbetet i deras uppdrag som nationell samordnare av vård- och konserveringsfrågor inom kulturarvssektorn.

FORMER FÖR ÅTERRAPPORTERING

Resultatredovisning

I resultatredovisningen ska Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna, förutom den åiterrapportering som anges ovan, redovisa och kommentera hur prestationerna har utvecklats med avseende på volym, intäkter och kostnader. Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska kommentera de resultat som redovisas och redogöra för väsentliga interna och externa förhållanden som påverkat resultaten.

Informationen i resultatredovisningen ska omfatta de tre senaste åren och vara jämförbar över tiden. Resultatredovisningen för 2010 ska lämnas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 22 februari 2011. Stiftelsen Föremålsvård i Kirunas revisorer ska granska resultatredovisningen. Utlåtande över granskningen ska ske i ett revisorsintyg som tillställs Regeringskansliet (Kulturdepartementet) den 1 april 2011.

Årsredovisning

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska senast den 22 februari 2011 lämna en av styrelsen underskriven årsredovisning till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) avseende det senaste avslutade räkenskapsåret.

Eventuella intäkter från s.k. sponsring ska specificeras i not i årsredovisningen. Revisionsberättelse ska lämnas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 1 april 2011.

Budgetunderlag

Budgetunderlag för 2011 ska lämnas till Regeringskansliet (Kulturdepartementet) senast den 1 mars 2010. Budgetunderlaget ska innehålla Stiftelsen Föremålsvård i Kirunas förslag till finansiering av verksamheten för de tre närmast följande räkenskapsåren.

RESULTATREDOVISNING

BEVARANDE

Mål

Målet är att Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska effektivisera och utveckla arbetet med vård och konservering av föremål samt vård och digitalisering av bilder och dokument.

Åtterrapporering

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska redovisa antalet konserverade och restaurerade föremål, antalet digitaliserade bilder och dokument samt antalet registrerade poster. Av redovisningen ska även framgå från vilka samlingar bilder och dokument kommer. Redovisningen ska vidare innehålla en förteckning över uppdragsgivare under året. Vidare ska använda metoder samt effekterna av verksamheten analyseras.

Digital bild

Avdelningen arbetar nu med digitaliseringsprojekt på uppdrag av tolv institutioner. Som exempel kan nämnas Sjöhistoriska museet där färgnegativen skannas, färgjusteras och läggs in i museets databas Marketstore. Informationen tillhörande motivet på fotografiet hämtas från olika myndigheter och institutioner på Internet och registreras därefter i museets databas. Bland uppgiftslämnare finns Sjöfartsverket, Försvarsmakten, Statsfartyg, m.fl. Ett annat exempel på avdelningens projekt är Livrustkammarens glasnegativ som rengörs, registreras och skannas. Det normala är att samlingarna omkuverteras till syrafria kuvert innan samlingen returneras åter till institutionen.

På grund ekonomiska skäl har tyvärr avdelningen vakanta tjänster. Utöver arbetsledartjänsterna har endast 12,5 tjänst av 15 varit tillsatta. I början av 2011 kommer ytterligare en tjänst tillsättas, vilket är positivt. Behovet av personal är dock betydligt större. Sedan verksamheten i Strömsund och Grängesberg utvecklades har arbetsbördan ökat än mer. Kön med uppdragsgivare som vill få sina samlingar digitaliserade växer och samlingarnas storlek är även de omfattande. Enbart Arkitekturmuseet har en samling på 55 000 diabilder och glasnegativ man önskar få digitaliserade vid SFMV. Under året har Historiska museet och Kungl. biblioteket återkommit med nya projekt. Avdelningen har tidigare bl.a. arbetet med att digitalisera Lindwalls samling på uppdrag av Historiska museet och Post- och Inrikes Tidningar på uppdrag av Kungl. biblioteket (digitaliseringen utfördes i Strömsund). När det gäller kommande projekt på uppdrag av Kungl. biblioteket har förberedelsearbete pågått en längre tid och projektet kommer påbörjas under 2011. Samlingen består av topografiska vykort och i samband med förarbetet av detta projekt genomfördes en utbildning för avdelningen arbetsledare under två dagar vid Kungl. biblioteket i Libris.

Avdelningen har på samma sätt som under föregående år besökt uppdragsgivarna med syftet att utvärdera arbetet och för att diskutera kommande projekt, tekniklösningar, m.m. Bland annat har avdelningen besökt Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek där avdelningen fått till stånd en lösning så att bildöverföringen från Stiftelsen Föremålsvård till Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek kan ske via FTP (över Internet) och inte som tidigare med CD skivor. Tillsammans har vi funnit en lösning vilket innebär att mer tid kan läggas på själva digitaliseringen av samlingen. Under vårt besök hos Antikvarisk-topografiska arkivet vid Riksantikvarieämbetet framkom att de var nöjda med resultatet och att inga förändringar skall göras. Kommentaren av Antikvarisk-topografiska arkivet går att överföra på övriga uppdragsgivare, man är mycket nöjda med arbetsresultatet.

Kompetens, bildseende och tekniskt kunnande är tre avgörande faktorer för avdelningens möjlighet att åta sig nya mer kvalificerade projekt, idag och i framtiden. Av denna anledning prioriteras insatser i kompetensutveckling för personalen och nya tekniska lösningar. Arbetsledningen har också under 2010 deltagit vid fotomässan i Göteborg. Vid denna mässa finns stora möjligheter att diskutera frågeställningar som rör digitalisering och delta i viktiga och intressanta föredrag. Med det finns även stora möjligheter att få information om och förevisning av den senaste tekniken när det bl.a. gäller digitalisering av fotografiskt material. Med tillfredsställelse vi konstatera att avdelningens teknik

befinner sig på samma nivå som den teknik som förevisades vid mässan, i den del som avser skannerteknik och programvaror. De senaste årens ekonomiska problem, vilka bidrog till avvecklingen av Strömsund och Grängesberg, har inneburit att delar av avdelningens hårdvara till viss del halkat efter det som förevisades vid mässan. Detta gäller PC-tekniken (datorerna).

För att kunna tillmötesgå uppdragsgivarnas krav på kvalitet har avdelningen under 2010 investerat i två nya skannare, Hasselblad Flextight X5. Detta innebär att SFMV nu har fem Hasselblads Flextight skannare som används till alla småbilder (färg, s/v och dia) på. Då de fotografiska samlingarna blir tidsmässigt yngre och består till mestadels av småbildsnegativ och dia 24x36 går dessa inte att skannas på andra än just Flextight. Avdelningen har arbetat med att utveckla våra arbetsmetoder, t.ex. har tester av programvaran till skannarna gjorts. Syftet är att fastställa om en 64 bitars skanningsteknik är något som avdelningen kan använda sig av längre fram.

Arbetsledningen vid SFMV har genomgått en kvalitetsutbildning i syfte att genomföra en processkartläggning. Avdelningen har därefter arbetat fram en datorbaserad modell som beskriver de olika delmomenten i det dagliga arbetet, från det första samtalet med uppdragsgivaren fram till dess att samlingen är återförd till uppdragsgivaren. Denna modell kan användas, utöver att säkerställa arbetet vid avdelningen, också vid nyanställningar, presentation av avdelningens arbete vid uppstart av nya projekt, m.m.

När det gäller kompetensutveckling har medarbetarna vid avdelningen genomgått ytterligare två utbildningar i Photoshop, en i början av året och en under slutet av året. "Automatisering i Photoshop" innebär bl.a. att personalen blir mer effektiva med hjälp av funktionsmakron och undviker arbetsbelastning. "Perfekt skärpa i Photoshop" gav personalen bl.a. ny kunskap om olika uppskärpningsmöjligheter. En arbetsledare har genomgått ytterligare en utbildning vid Högskolan i Jönköping, Digital bildbehandling och Fotografisk- Visuell kommunikation. Kursen är av betydelse för arbetet vid avdelningen och kommer övriga medarbetare tillgodo. Utöver detta har avdelningens personal bl.a. deltagit vid Historiedagarna i Jönköping, man har deltagit i olika föreläsningar, besökt Norrbottens museums bildarkiv.

Tabell 1. Totalt antal prestationer

	2010	2009 ¹	2008
Antal skannade fotografier	42 826	39 854	63 207
Antal skannade dokument	53 474	86 050	156 265
Antal registrerade poster	7 728	11 342	7 343

Arbetsuppgifterna med registrering består av poster. En post kan bestå av en uppgift, en annan post kan bestå av betydligt fler uppgifter. En post kan också bestå av en större textmängd som skall registreras, en annan post kan bestå av några begränsade uppgifter. Fotografier är fotografiskt material bestående av negativ, påsiktsbilder och diabilder.

¹ Verksamheten i Strömsund och i Grängesberg avvecklades under första halvåret 2009.

Tabell 2. Redovisning av uppdragsgivare, samling, bearbetning och prestation

Institution	Samling	Bearbetning	Prestation
Riksarkivet	Jordbruksundersökningar	Skanning av dokument	53 474
Riksantikvarieämbetet/ Antikvarisk-topografiska arkivet Riksantikvarieämbetet/ A-tm	Kyrkor och kyrkliga föremål	Skanning av negativ	2 594
	Databas föremålsbilder	Skanning av diabilder	843
Statens historiska museum	Förhistoriska textilier	Skanning av färgdia	350
Sjöhistoriska museet	JR Boman, Johan Jonsson, Gunnel Ilonen	Skanning av negativ Registrering av poster	3 122 2 167

Visarkivet	Landergren	Skanning av negativ	7 654
Tekniska museet	Diverse bildsamlingar	Skanning av negativ	3 530
Spårvägmuseet	Personalkort	Skanning av negativ Registrering av poster	6 721 506
Nordiska museet	Gunnar Lundh	Skanning av diabilder	692
Marinmuseum	Kockums bildsamling	Skanning av negativ Registrerade poster	6 151 5 055
Livrustkammaren		Skanning av negativ	3 359
Arbetrörelsen arkiv och bibliotek	Diverse bildsamlingar	Skanning av negativ	7 810

Papperskonservering

Då avdelningen haft vakanta tjänster har dess fulla kapacitet inte nyttjats. En medarbetare gick i pension och är den första ur gruppen som anställdes 1986 som pensioneras. Avdelningens personal bestod av fem medarbetare vilket innebär att det fanns tre vakanta tjänster. I september blev en medarbetare dessutom sjukskriven p.g.a. en benfraktur i handleden vilket naturligtvis påverkat avdelningens resultat. Även då vakanta tjänster inte kunnat tillgodose Riksarkivets och Kungl. bibliotekets behov fullt ut kan avdelningen ändå vara nöjda med det resultat man uppnått. I de samtal arbetsledaren haft med Riksarkivet och Kungl. biblioteket visar utvärdering av utfört arbete att man är nöjd med resultatet. Vid avdelningen finns det både utrymme och stort behov av fler medarbetare. Avslutningsvis när det gäller bemanningen finns det även ljuspunkter då det skett kompetensförstärkning när en ny medarbetare med konservatorsexamen påbörjade sin anställning.

Årets arbetsuppgifter avvek inte från tidigare års projekt. Arbetena omfattade böcker, kartor, fotografier och bildsamlingar. Böcker för ombindning och restaurering hade vi från Riksarkivets bibliotek och Krigsarkivets bibliotek. Inbindning av protokoll utförde vi på uppdrag av några av Kiruna kommuns nämnder samt församlingarna Tärendö och Karesuando. Inbindning innebär att ett bokband är inbundet i hårda pärmar. Med ombindning menar man lagning av trasig bindning mellan pärmar och bokblocket; bokblocket betyder bokens sidor, som kan bestå av lösa blad eller vikta ark. Bindningen kan ha gjorts genom att limma eller sy. Restaurering av böcker innebär återställning av utseendet, t.ex. tillverkning av en saknad rygg.

Ett mångårigt projekt med Fc-samlingen, en samling av fotografier i c-format på uppdrag av Kungl. biblioteket, närmade sig sitt slut. Arbetet med Fc-samlingen innebär sortering och omslagsbyte. På uppdrag av Kungl. biblioteket påbörjades i år ett större konserveringsprojekt med MC-samlingen, som är en bildsamling av släkten Bernadotte samlad av Martin Carlsson. Samlingens ursprungliga monteringsark av dålig kvalitet byts mot neutrala ark. För Riksarkivet konserverade vi Generalstabens kartor, som var en skadad kartsamling. Kartorna hade trasiga kanter, veck, saknade bitar och revor vilka har åtgärdats. Under året hade vi också mindre, kortvariga projekt. En privatperson hade en bokupplaga med felaktig ryggtitel. Vi förbättrade dessa 48 böcker genom att fästa en pappersremsa med den rätta texten på bokryggarna. En liten boksamling ägd av en byasamfällighet har åtgärdats vid avdelningen. I stället för tidskrävande och kostbar konservering tillverkades förvaringsaskar som skyddar böckerna för ytterligare skador.

Avdelningens medarbetare har deltagit i olika utbildningar, konferenser och seminarier. Bland annat har två medarbetare deltagit vid SAMBA-mötet och SAMBA-utbildningen (Samverkan för bevarande inom Statens arkiv) om fotografier som arrangerades av Riksarkivet i Stockholm och i Arninge. Medarbetare har även deltagit vid Historiedagarna i Jönköping. Avdelningens arbetsledare har deltagit i olika kurser och seminarier. I december hade vi en utbildningsdag med företagshälsovården i hälsofrågor och en dag om hjärt- och lungräddning. I april gjorde vi studiebesök på Åtte, Svenskt Fjäll- och Samemuseum i Jokkmokk och på Arctic Colors Galleri i Porjus. Med resan firade vi det att

mångåriga jobbet med Lilla porträttsamlingen blev färdigt och en medarbetare hade sina sista arbetsdagar innan pensionering.

Av de som besökt avdelningen kan nämnas bland annat Fackförbundets STs yrkesråd för konservering och bokbinderi och dess fem ledamöter. Bibliotekarie Marlene Eriksson från Kungl. bibliotekets enhet för handskrifter, kartor och bilder som föredrog det nya projektet med MC-samlingen. Med anledningen av regeringens uppdrag att samråda med Riksantikvarieämbetet besökte en delegation från Riksantikvarieämbetet Stiftelsen Föremålsvård för att bekanta sig med papperskonserveringens verksamhet.

När det gäller den tekniska utrustningen vid avdelningen pågår utbyte av viss utrustning.

Termohygrograferna ersätts med dataloggare. Underhållning av utrustningen har omfattat service för en skärmskin (smörjning, knivbyte). Luftfuktarna på avdelningen har inte använts sedan vårvintern eftersom luftfuktarna har en negativ påverkan på arbetsmiljön och kommer därför ersättas med ny teknik. Perioden då man arbetat med samlingarna vid avdelningen är begränsad och har därför ingen negativ påverkan på materialet. I stället för luftfuktarna finns det då och då behov för fuktkammare som kommer användas i vissa arbetsmoment. Klimatet i våra magasin är varierande enligt årstiderna. Temperaturen i magasinerna har varit mellan ca 15 och 22°C i år; toppvärdet har varit så högt som 24°C. Den relativa luftfuktigheten har varit genomsnittligt ca 35 – 45 % med extremvärden på ca 25 och 60 %. Variationen kunde ha varit större utan luftavfuktaren som var i gång under sommarens regniga veckor.

Utöver våra huvuduppdragsgivare Riksarkivet och Kungl. biblioteket har avdelningen utfört arbeten på uppdrag av Kiruna kommun, församlingarna Jukkasjärvi, Karesuando och Tärendö, några privatpersoner samt Keinusuando byasamfällighet.

De stora förändringarna i (tabell 3) mellan åren 2009 och 2010 när det gäller Aktiv konservering går att finna i ett omfattande projekt som avslutades under 2009, Lilla porträttsamlingen. Dessutom har en omvärdering gjorts av projektets komplexitet som resulterat i att projektet överförts från Preventiv konservering till Aktiv konservering mellan åren 2008 - 2009. När det gäller den stora ökningen av prestationer av preventiv konservering mellan åren 2009 och 2010 beror detta på att avdelningen påbörjat ett nytt omfattande projekt, Fc-samlingen. Bägge dessa projekt utförs/har utförts på uppdrag av Kungl. biblioteket.

Förklaringen till den stora förändringen i antalet prestationer (tabell 3) under aktiv konservering, mellan åren 2009 och 2010, går att finna i projektet Lilla porträttsamlingen som avslutades 2009. Dessutom har en omvärdering gjorts av projektets komplexitet som resulterat i att projektet överförts från preventiv konservering till aktiv konservering mellan åren 2008 - 2009. Den stora ökningen av prestationer av preventiv konservering mellan åren 2009 och 2010 beror på att avdelningen har påbörjat ett nytt omfattande projekt, Fc-samlingen. Bägge dessa projekt utförs/har utförts på uppdrag av Kungl. biblioteket.

Tabell 3. Totalt antal prestationer

	2010	2009	2008
Bokbindning, stycken	214 ¹	165	105
Preventiv konservering, stycken	3 368 ²	1 373	7 454
Aktiv konservering, stycken	307 ³	6 180	38

Bokbindning har innehållit arbetsuppgifter med nybindning av böcker och protokoll. Preventiv konservering innehåller arbetsuppgifter med ommontering av bl.a. porträttsamlingar samt tillverkning av skyddsmappar. Aktiv konservering innehåller arbetsuppgifter med konservering av länsräkenskaper och restaurering av böcker.

¹ Nybindning, inbindning, ombindning och/eller restaurering av böcker samt byte av ryggtitel.

² Sortering av fotografier, tillverkning av förvaringsaskar.

³ Riksarkivets kartor, MC-samlingen samt papperskort.

Tabell 4. Redovisning av uppdragsgivare, samling, bearbetning och prestation

Institution	Samling	Bearbetning	Prestation
Riksarkivet	Kartor	Konservering	151 ¹
	Biblioteksböcker	Inbindning, ombindning och restaurering	73
Krigsarkivet	Biblioteksböcker	Inbindning, ombindning och restaurering	42
Kungl. biblioteket	Martin Carlssons bildsamling av släkten Bernadotte	Ommontering av bilder/ark	156
	Fotografier i C-format	Sortering av fotografier och informationssökning	2 851
Övriga uppdragsgivare ³	Protokoll	Inbindning	44
	Förvaringsaskar	Tillverkning	24
	Papperskort	Konservering	1
	Restaurering av bok	Byte av ryggtitel	48
	Böcker	Inbindning, ombindning och restaurering	7 ²

¹150 st. Generalstabens kartor, 1 st. bilagekarta i en bok.

²Internt arbete

³Kiruna kommun, församlingarna av Jukkasjärvi, Karesuando och Tårendö, Keinusuando byasamfällighet samt två privatpersoner.

Metallkonservering

Under år 2010 har avdelningen genomgått vissa förändringar. I januari nyanställdes en konservator med arbetsledande position för avdelningen och i juni anställdes ytterligare en person med konservatorsutbildning. Denna kompetensförstärkning har påtagligt påverkat diskussionen om den framtida inriktningen vid avdelningen. Året har inneburit att många nya idéer tagits fram om hur avdelningen kan utvecklas. Dessa idéer har successivt fått en mer konkret form för genomförande och som även delvis presenteras i verksamhetsplanen för 2011. Vår målsättning är att ytterligare stärka och vidga samarbetet med Historiska museet för att kunna bistå med vår kompetens på ett för alla parter optimalt sätt. Tillsammans med Historiska museet har diskussion förts om huruvida någon från avdelningen skulle kunna delta i urvalsprocessen. Syftet är att underlätta hanteringen och optimera resurserna för detta ändamål. Dessutom har samtal påbörjats om att inleda försök med att utvidga vår verksamhet med fler materialgrupper för att på så vis profilera oss bredare, men även svara bättre mot konserveringsbehovet vid Historiska museet. I och med nyanställningarna av två konservatorer utbildade vid Göteborgs Universitet finns redan kompetens på avdelningen för exempelvis konservering av keramik.

Avdelningen har arbetat med en extern konsult som hade uppdraget att initiera och tydliggöra vårt kvalitetsarbete, något som för avdelningens vidkommande starkt motiverade vår önskan om att genomföra en uppföljande inventering av det arbete som gjordes 1996 vid Historiska museet. Konserveringen som vetenskap kräver sin långsiktighet eftersom det är först över tid man kan se huruvida en metod kan anses som fungerande eller inte. Genom att utföra en okulärbesiktning av föremålens status och jämföra bedömningsresultatet med vald konserveringsmetod, utifrån föremålets rapport och tillstånd från föregående inventering, ger det en god bild av vilken kvalitet våra konserveringsinsatser håller. Att göra en så omfattande inventering av tjugo års arbete måste överhuvudtaget ses som en tillgång och positivt för kunskapsuppbyggnaden. Det går att konstatera att de föremål som Stiftelsen Föremålsvård konserverat generellt håller mycket god status beträffande bevarandegrad i Historiska museets magasin, både i själva museet och i museets externa magasin i Tumba. Något som vi givetvis kände en stor tillfredsställelse över. Utöver detta arbete har diskussionerna angående kvalitetssäkring inneburit flera konstruktiva och positiva förslag till förändringar av våra rutiner och samordning inom avdelningen. Stiftelsen Föremålsvård fick besök av Riksantikvarieämbetet och samtal inleddes om hur framtida samarbeten i form av projekt eller kompetensutveckling skulle kunna se ut. Avdelningen erbjöds att delta i ett samverkansprojekt gällande urlakningsmetoder av järn. Till avdelningens stora besvikelse fanns ingen realistisk möjlighet

att delta då tidsramarna var allt för begränsade. Avdelningen ser mycket positivt på denna typ av samarbete och har förhoppningar om att detta ska realiseras på något sätt under 2011.

Under året anordnade Studio Västsvensk Konservering i Göteborg dels en kurs i metallers korrosion och dels ett seminarium om keramik. Till dessa bågge tillfällen har vi haft nöjet och möjlighet att skicka flera ur vår personalstyrka för vidareutbildning och kompetensförstärkning. Det får även ses som berikande att Stiftelsen Föremålsvård har möjlighet att delta vid den här typen av aktiviteter inom konserverings- och museivärlden eftersom man aldrig ska underskatta nätverkandets positiva effekter. Därutöver har avdelningens medarbetare deltagit i andra insatser inom området kompetensutveckling.

Av prestationerna på uppdrag av Historiska museet består 686 fyndnummer och 1 536 föremål av bronser. De externa uppdragsgivarna har varit ArkeoDok, Upplandsmuseet, Sörmlands museum, Forskningsprojektet Mästerby1361, Riksantikvarieämbetet UV Mitt, Umeå universitet samt, Mittuniversitet

Orsaken till att antalet prestationer minskat (tabell 5) jämfört med 2009 går delas att finna i att arbetsrutinerna har förändrats under året, dels även i att avdelningen i stor utsträckning arbetat med bronser. Från om med 2010 har digitala konserveringsrapporter infört vilket förenklar arbetet men är lite mer tidskrävande. Dessutom ansvarar respektive medarbetare själv för den fotografiska dokumentationen i konserveringsprocessen. När det gäller bronser är arbete mer tidskrävande jämfört med bl.a. järn.

Tabell 5. Totalt antal prestationer

	2010	2009	2008
Antal fyndnummer	1 996	3 173	5 921
Antal föremål	3 490	4 813	6 747

Ett fyndnummer kan bestå av ett eller flera föremål. Ett föremål kan vara en liten spik med tidsåtgång för åtgärder på ca 3 - 5 minuter. Ett annat föremål kan vara ett vikingasvärd med en tidsåtgång under flera dagar.

Tabell 6. Förteckning över uppdragsgivare och prestationer

Institution	Antal fyndnummer	Antal föremål
Historiska museet	1 580	3 041
Lunds universitets historiska museum	63	93
Externa uppdragsgivare	353	356

KUNSKAPSUPPBYGGNAD

Mål

Målet är att Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna genom kunskapsuppbyggnad grundad på forskning och i samverkan med andra ska bidra till ny kunskap inom sitt ämnesområde. Särskilt avseende ska fästas vid samarbete med universitet och högskolor, skolor och museer.

Återrapportering

Resultatet ska redovisas och bedömas enligt kvantitativa och kvalitativa resultatmått. Redovisningen ska ge utrymme för jämförelser mellan olika verksamhetsår.

Under 2010 har ca 165 000 kr (exkl. lönekostnader) investerats i olika utbildningsinsatser. Motsvarande utbildningskostnader för 2008 var ca 66 000 kr.

Stiftelsen Föremålsvård har haft uppdraget att samråda med Riksantikvarieämbetet och erbjöds att delta i ett utvecklingsprojekt kring urlakning av järn. Tyvärr hade Stiftelsen Föremålsvård inte möjlighet att delta i projekt då det var allt för kort tid fram till ansökningstidens utgång för projektansökan. Tanken var mycket bra, dels därför att Riksantikvarieämbetet planerar för att förbättra

sin utrustning, dels även för att Stiftelsen Föremålsvård har lång erfarenhet av urlakning av järn och har i dag två utrustningar i drift för detta ändamål. Dessutom planerar Stiftelsen Föremålsvård för att investera i en ny teknik när det gäller urlakning och enbart av det ändamålet hade ett samarbete i detta projekt bidragit med fakta inför investeringen. Det finns dock goda förutsättningar och stora möjligheter att finna nya vägar för samarbete och kompetensutbyte med Riksantikvarieämbetet.

Personalen vid vår metallkonservering har inventerat föremåls status vid Historiska museet. Detta är ett gott exempel på hur vi tillsammans kan samverka med vår kompetens och de begränsade resurser vi har gemensamt. Inventeringen var en uppföljning av den inventering som gjordes 1996 av de föremål som konserverats vid Stiftelsen Föremålsvård. Syftet med undersökningen var att undersöka eventuell nedbrytning för att möjliggöra en jämförande studie av olika urlakningsmetoder/ytskydd. Historiska museets föremål förvaras i tre olika magasin; Torrmagasinet, C-magasinet och magasinet i Tumba. Under 3 dagar inventerades 641 föremålsbackar. Av dessa kan vi med säkerhet konstatera att Stiftelsen Föremålsvård har konserverat 255 föremålsbackar.

Sammantaget blev resultatet av inventeringen följande; Gamla märkningen av Historiska museets backar/fyndaskar har ersatts med ett nytt digitaliserat system, vilket försvårat inventeringen avsevärt eftersom vår registrering byggde på deras nu utbytta registreringssystem. Det stora bekymret blev nu att hitta igen de föremål som konserverats av Stiftelsen Föremålsvård samt tillhörande konserveringsrapporter. Inget av de föremål som urlakats i alkalisk lösning (0,05 M, NaOH löst i avjoniserat vatten) återfanns. Det begränsade material (77 backar) från Riksantikvarieämbetet som år 1995 ytbehandlats med Dinitrolpasta, återfanns dock i sin helhet. På grund av tidsbrist kunde endast stickprov göras av detta material, inget av föremålen uppvisade emellertid tecken på aktiv nedbrytning. Förutom konserveringsinsatsen påverkas föremåls livslängd av andra yttre omständigheter som t ex: klimat i magasinet, tid som föremålen legat oupppackade efter konservering, "boss" i askarna från den ovanliggande backens botten, omflyttning av föremål till en för trång ask för att passa in i backen. Sist men inte minst viktigt är att all hantering av föremålen sker med skyddshandskar.

Då inget av det material som urlakats i NaOH återfanns kunde inga jämförande studier göras mellan de ovan nämnda lakningsvätskorna. Föremålen som behandlats med Dinitrolpasta uppvisar ej tecken på nedbrytning, det är dock för tidigt att dra några generella slutsatser om denna ytbehandlingsmetod då tidsspannet mellan konservering/inventering är allt för kort. Av de konserverade föremål/backar som återfanns (255 backar) är 75 % utan anmärkning och visar inga tecken på pågående nedbrytning. Vi kan också konstatera att varje fyndask bör vara märkt med Stiftelsen Föremålsvård i blindskrift. Detta och digitalisering av konserveringsrapporterna kommer att effektivisera fortsatta kvalitetsundersökningar i framtiden. De föremål som Stiftelsen Föremålsvård konserverat håller generellt en mycket god status beträffande bevarandegrad i Historiska museets magasin, både i själva museet och i deras externa magasin i Tumba.

Tabell 7. Kostnadsutveckling kunskapsuppbyggnad

	2010	2009	2008
Utbildningskostnader (exklusive lönekostnader)	164 675	66 062	57 313

ÖVRIGA MÅL OCH ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

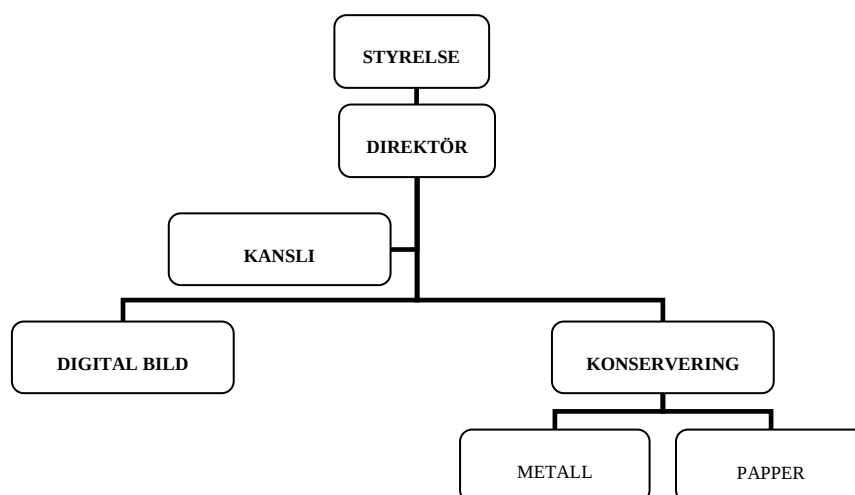
Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna ska redovisa antalet arbetsledare samt antalet anställda med lönebidrag inom ramen för Kulturarvs-IT.

Då den digitala verksamheten i Strömsund och Grängesberg avvecklades under första halvåret 2009 är antalet arbetsledare och lönebidragsanställda noll vid dessa orter under 2010 .

Tabell 8. Antal arbetsledare och lönebidragsanställda

	2010	2009	2008
Arbetsledare			
Kiruna	2	2	2
Strömsund	0	2	2
Grängesberg	0	1	1
Lönebidragsanställda			
Kiruna	15	15	15
Strömsund	0	6	6
Grängesberg	0	8	8

Ledning, styrelse, m.m.

Styrelsen för SFMV bestod under 2010 av nedan följande ledamöter. Styrelsen har sammanträtt vid tre tillfällen.

Ledamöter

Gunnar Hedborg, ordförande
Tomas Lidman
Inger Liliequist
Gunnar Sahlin
Margareta Ekroth Edebo
Ulrika Grubbström
Ann-Catrin Fredriksson
Lars Elenius

Personlig ersättare

Olle Forslund
Marianne Lundberg
Magdalena Gram
Krister Svedhage
Carl-Magnus Gagge
Ann-Helene Bergsten
Kjell Rask

Adjungerad

Lars Amréus

Personal, sjukfrånvaro och arbetsmiljö

Antalet anställda 2010-12-31 var 33 personer. Av de anställda var 76 % kvinnor och 24 % män. Medelåldern var 51år. Jämfört med 2009 kan vi konstatera att andelen män har ökat från 22 % till 24 %. Två personer avslutat sin anställning och tre nyanställningar har skett. Vi kan konstatera att

sjuktalen har ökat (tabell 9). Orsaken går att finna i andelen sjukskriven längre än 60 dagar. I denna grupp finns det två personer som av olika anledningar varit sjukskriven en längre period. I denna grupp finns även en person som varit sjukskriven i drygt fyra år. Då antalet anställda är relativt få blir dessa individers inverkan på sjuktalen påtaglig.

Stiftelsen Föremålsvård har bra rutiner för att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete för att minska och förebygga ohälsa på arbetsplatsen. Arbetsgivaren har ansvar för att skapa en god arbetsmiljö som innebär att personalen har möjlighet att kombinera arbete och privatliv, vilket skapar de rätta förutsättningarna för bättre arbetsresultat och ett större välmående. Medvetenhet om vår personliga hälsa och högre livskvalitet ger ökad effektivitet, livskraft och energi, vilket leder till lugn, avslappning och minskad stress. Genom att vara i balans slipper vi hamna i ett sjukdomstillstånd med vidhängande dålig prestationsförmåga och sjukfrånvaro. Stiftelsen Föremålsvårds arbetsmiljöarbete och friskvårdsprogram syftar av denna anledning till att få en friskare och mer motiverad personal vilket kommer den anställda och arbetsgivaren till del. Arbetsmiljöarbetet ska vara en del av helhetssynen på arbetsplatsen och positiva personalåtgärder och aktiva friskvårdsinsatser ska genomföras för att förebygga ohälsa i arbetet och långtidssjukskrivningar.

Ledningen ansvarar för att det övergripande arbetsmiljö- och hälsoarbetet, avdelningscheferna ska ge sitt aktiva stöd till hälsa och friskvård och verka för att ett hälsofrämjande arbetssätt skapas på arbetsplatsen och uppmuntra medarbetarna till att delta i olika friskvårdsaktiviteter. Ett viktigt mål är att uppmuntra alla anställda, efter individuella förutsättningar, till motion och annan friskvård. Det är dock viktigt att påpeka att varje medarbetare är ytterst ansvarig för sin egen hälsa, men även för att ta ansvar och visa engagemang för hälsa och arbetsmiljön i det dagliga arbetet. Genom en samverkan mellan arbetsgivarens ansvar och medarbetarnas engagemang kan arbetsmiljö och hälsa påverkas positivt så att sjuktalen blir än lägre.

Som exempel på några insatser och aktiviteter som genomförts kan nämnas att möjligheten att nyttja friskvården har utökats till två timmar per vecka. Vi har genomfört stegtävling som bekostats av arbetsgivaren med ett stort antal deltagare. Vi har genomfört hälsodagar tillsammans med vår företagshälsovård, dessutom har vi genomfört föreläsningar inom detta område. Olika personalsociala aktiviteter som gemensamma luncher tillagade av våra medarbetare. Naturligtvis har skyddsronder, klimatmätningar, utvecklingssamtal, m.m. genomförts planenligt.

Tabell 9. Antal anställda fördelat per verksamhetsområde

Avdelning	2010	2009	2008
Kansli.	2	2	2
Metallkonservering.	6	6	7
Papperskonservering.	5	5	8
Digital bild.	20	19	36
Totalt:	33	32	53

Tabell 10. Sjukfrånvaro; Procentuell sjukfrånvaro av tillgänglig arbetstid

Nyckeltal	2010	2009	2008
Total sjukfrånvaro	7,5	5,7	6,3
Kvinnors sjukfrånvaro	9,5	7,4	7,6
Mäns sjukfrånvaro	---	1,5	3,1
Åldersgruppen yngre än 29 år	---	---	---
Åldersgruppen 30 – 49 år	5,6	7,1	5,3
Åldersgruppen 50 år och äldre	8,4	4,8	7,0
Sammanhängande sjukperiod längre än 60 dagar	49,1	24,9	36,1

UNDERSKRIFT RESULTATREDOVISNINGEN FÖR ÅR 2010.

Ulf Daunfeldt

Direktör

Enligt uppdrag